ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

І.Т. Прокопчук
полковник юстиції,
слухач гуманітарного інституту
Національного університету оборони України
імені І.Д. Черняховського

Постановка проблеми. Важливим показником діяльності демократичної держави є гарантії реалізації прав і свобода людини і громадянина, які зазначені у міжнародних стандартах, визначені і прийняті всім суспільством знайшли закріплення у Конституції України та інших нормативно-правових актах.

Ці закріплені в Конституції України права і свободи відносяться і до військовослужбовців. Одним із факторів реалізації прав і свобод військовослужбовців є їх соціальний захист.

Складовою соціального забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей є їх пенсійне забезпечення, яке гарантує гідний рівень життя у разі втрати працездатності, втрати годувальника.

Вихід з кризи і перехід до зростання української економіки обумовлює запровадження реформ, а саме проведення пенсійної реформи та реформування Збройних Сил, за яких питання пенсійного забезпечення стає досить гострою проблемою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика пенсійного забезпечення військовослужбовців розглядалась у працях В.І. Мірненка, І.М. Ткача, С.М. Сазонова, І.М. Сироти та інших. Необхідні заходи щодо правового регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців в Україні було проаналізовано та досліджено в наукових статтях А.М. Бережного, М.І. Карпенка, І.І. Качана, В.І. Кириленка та інших.

Мета статті. Полягає в аналізі нормативно-правової бази, яка забезпечує правове регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців в Україні в світі новітніх реформ, можливі шляхи їх покращення.

Основні результати дослідження. Термін «соціальне забезпечення», який означає форму матеріального забезпечення непрацездатних громадян, офіційно закріплений у Міжнародному пакті про економічні, соціальні та культурні права, ухваленому Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 р. У ньому, зокрема, йдеться про те, що «держави, які беруть участь у цьому Пакті, визнають право кожної людини на соціальне забезпечення, що включає соціальне страхування» [2].

Термін «соціальне забезпечення» застосовується в Концепції соціального забезпечення громадян України, хоч у ст. 46 Конституції України [1] вживається інший термін «соціальний захист» Але це, на нашу думку, не применшує значення терміна «соціальне забезпечення».

Основним видом суспільних відносин, які складають предмет права соціального забезпечення, є пенсійні відносини. Відносини в галузі пенсійного

© І.Т. Прокопчук, 2013

забезпечення, які спочатку становили предмет різних галузей права, нині стали єдиним внутрішньо узгодженим і взаємопов'язаним самостійним видом суспільних відносин. Єдність і відносна самостійність пенсійних відносин підтримується й тим, що в Україні наявна державна система пенсійного забезпечення [3]. Отже, немає підстав для регулювання єдиних пенсійних відносин нормами різних галузей права.

Вважається за доцільне нагадати, що військова служба є особливим видом державної служби, нею покладаються на громадян ті чи інші обов'язки, визначені чинним законодавством права і свободи, їх обмеження. Врегульовані також і терміни перебування на військовій службі. Як початковий етап служби, так і її завершення суттєво впливають на соціальне самопочуття людини, її психологічний стан. Тому соціальна адаптація, тобто пристосування людей до нового соціального середовища, нових соціальних умов, є одним із основних завдань, які вирішують військовослужбовці при звільненні з військової служби. Від вірності оцінки цих соціальних умов, формування цілей і засобів, спрямованих на їх досягнення залежить благополуччя і самого військовослужбовця і його сім'ї. Головним тут є визначення свого соціального положення, правового статусу у нових, змінених умовах.

Насамперед доцільно зазначити, що поняття «правовий статус» існує лише на доктринальному (науковому рівні), законодавчого визначення такого поняття на сьогодні немає. Поряд з цим загальнопоширеним є визначення «правовий статус військовослужбовця» як сукупність прав і свобод, обов'язків та відповідальності людини і громадянина, закріплених у Конституції України [1] та інших актах законодавства, а також особливі права, обов'язки та відповідальність, які виникають у зв'язку з проходженням військової служби.

Принцип поєднання в особі військовослужбовця прав, свобод та обов'язків людини, громадянина і власне військового, є основоположними для визначення його правового статусу, повною мірою відповідає конституційно-правовим засадам забезпечення прав і свобод людини і з огляду на розбудову правової держави має бути покладений у центр усіх перетворень у сфері військового будівництва.

Основоположним принципом правового статусу військовослужбовця є непорушність його статусу людини і громадянина. «Ніхто не вправі обмежувати військовослужбовця у правах і свободах, визначених законодавством України», йдеться у ст. 2 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [5]. Відповідно до ст. 18 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України [12]: «Військовослужбовці перебувають під захистом держави і мають усю повноту прав і свобод, закріплених Конституцією України».

Громадяни набувають статусу військовослужбовця з початком проходження військової служби і втрачають після її закінчення.

Об'єктом подальшого розгляду будуть ознаки правового статусу офіцерів, військовослужбовців військової служби за контрактом (далі — військовослужбовці). Оскільки правовий статус військовослужбовців строкової служби, звільнених у запас, має свою специфіку, він має розглядатися окремо.

За наявності декількох підстав для звільнення військовослужбовцям обирається та з підстав, яка передбачає найбільші пільги і права після звільнення.

При цьому у визначенні правового положення осіб, звільнених з військової служби в запас або відставку, існують певні особливості. Так осіб, звільнених з військової служби умовно поділити на три основні категорії:

— особи, які не мають права на пенсійне забезпечення;

— особи, які мають право на пенсійне забезпечення;

— особи, які не мають право на пенсійне забезпечення та визнані ветеранами військової служби.

Необхідно зазначити, що особи, звільнені з військової служби, можуть мати специфічний статус, який пов'язується із реформуванням Збройних Сил, на яких поширюється дія Закону України «Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їх сімей» [15].

Основними системоутворюючими актами законодавства з питань соціального захисту військовослужбовців і осіб, звільнених з військової служби у запас чи відставку, та членів їх сімей є:

— Конституція України [1];

— Закон України «Про Збройні Сили України» [10];

— Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» [9];

— Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [5];

— Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» [5];

— Закон України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист» [4];

— Закон України «Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються із служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей» [11];

— Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» та інші.

Вважається за доцільне звернути увагу на особливості системи соціальних гарантій, встановлених законодавством для перелічених вище категорій осіб.

Систему соціальних гарантій особам, звільненим з військової служби у запас або відставку (крім військовослужбовців строкової служби) доцільно розглянути в таких аспектах:

1) соціальні гарантії усім особам, звільненим з військової служби;

2) соціальні гарантії особам, які звільнені з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України;

3) соціальні гарантії особам, які звільнені з військової служби та мають вислугу на військовій службі меншу від розмірів, встановлених п. а статті 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» [4], а саме: особам офіцерського складу, прапор-

щикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, незалежно від віку, якщо вони:

— звільнені зі служби по 30 вересня 2011 р. і на день звільнення мають вислугу — меншу 20 років;

— з 1 жовтня 2011 р. по 30 вересня 2012 р. — меншу 20 років та 6 місяців;

— з 1 жовтня 2012 р. по 30 вересня 2013 р. — менше 21 року;

— з 1 жовтня 2013 р. по 30 вересня 2014 р. — менше 21 року та 6 місяців;

— з 1 жовтня 2014 р. по 30 вересня 2015 р. — менше 22 років;

— з 1 жовтня 2015 р. по 30 вересня 2016 р. — менше 22 років та 6 місяців;

— з 1 жовтня 2016 р. по 30 вересня 2017 р. — менше 23 років;

— з 1 жовтня 2017 р. по 30 вересня 2018 р. — менше 23 років та 6 місяців;

— з 1 жовтня 2018 р. по 30 вересня 2019 р. — меншу 24 років;

— з 1 жовтня 2019 р. по 30 вересня 2020 р. — менше 24 років та 6 місяців;

— з 1 жовтня 2020 р. або після цієї дати і на день звільнення мають вислугу менше 25 календарних років.

4) соціальні гарантії особам, які звільнені з військової служби і мають вислугу на військовій службі 25 і більше років у календарному обчисленні (або 30 років і більше вислуги у пільговому обчисленні при наявності календарної вислуги 20 років та більше).

Для військовослужбовців, які звільняються з військової служби у запас або відставку встановлені такі основні соціальні гарантії:

Виплата грошової допомоги при звільненні з військової служби у розмірах, визначених частиною другою ст. 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [5].

Військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, які звільняються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби. У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, у зв'язку з безпосереднім підпорядкуванням близькій особі, систематичним невиконанням умов контракту командуванням одноразова грошова допомога в розмірі 50 % місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби виплачується за наявності вислуги 10 років і більше.

Військовослужбовцям при звільненні з військової служби за власним бажанням, через сімейні обставини або інші поважні причини, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, які мають вислугу 10 років і більше виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 25 % місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Військовослужбовцям при звільненні з військової служби за службовою невідповідністю, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем чи у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, у зв'язку з набранням законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за адміністративне корупційне правопорушення одноразова грошова допомога передбачена цим пунктом, не виплачується.

У разі повторного звільнення військовослужбовців з військової служби одноразова грошова допомога, передбачена цим пунктом, виплачується за період їх календарної служби з дня останнього зарахування на службу без урахування періоду попередньої служби, за винятком тих осіб, які при попередньому звільненні не набули права на отримання такої грошової допомоги.

Зарахування часу перебування на військовій службі до страхового стажу, а також до стажу роботи за фахом та до стажу державної служби встановлено ч. 2 ст. 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [5].

Забезпечення жилою площею у порядку, що визначається Законом України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [6].

Забезпечення державою соціальної та професійної адаптації. При цьому військовослужбовцям, які мають вислугу військової служби не менше 10 років дозволяється протягом останнього року перед звільненням проходити професійну перепідготовку (тривалістю не менше 500 годин) без стягнення з них платні за навчання.

Для військовослужбовців, які звільняються з військової служби у зв'язку із реформуванням Збройних Сил України, встановлені такі основні соціальні гарантії:

— особам, які під час звільнення з військової служби змінюють місце проживання, та членам їх сімей оплачується вартість проїзду і перевезення багажу до нового місця проживання;

— особам, які не мають права на пенсію, на період працевлаштування, але не більше одного року виплачується щомісячна допомога у розмірі посадового окладу та окладу за військове звання. У разі реєстрації в установленому порядку цих осіб у державній службі зайнятості зазначена виплата не здійснюється;

— військовослужбовці, які підлягають звільненню з військової служби у зв'язку з скороченням і до визнання яких ветеранами військової служби чи набуття права на пенсію за вислугу років залишилося менше як шість місяців, за їхнім бажанням можуть зараховуватися на цей період у розпорядження відповідного командира (начальника) із збереженням щомісячного грошового забезпечення за останньою штатною посадою;

— надається право на користування закладами охорони здоров'я Міністерства оборони України.

Особи, які потребують поліпшення житлових умов, протягом трьох років після звільнення забезпечуються житловими приміщеннями у порядку, передбаченому законодавством, або мають право на одержання кредитів на індивідуальне будівництво чи придбання житла з погашенням їх за рахунок коштів Державного бюджету України.

При досягненні 45-річного віку і за наявності вислуги 20 років призначається пенсія, яка обчислюється пенсія у розмірі 50 процентів від грошового забезпечення.

Тим, які звільняються зі Збройних Сил України у зв'язку з їх реформуванням, статус ветерана військової служби надається у разі вислуги 20 років і більше у календарному обчисленні або 25 та більше років у пільговому обчисленні.

Особам, які звільнені з військової служби та мають вислугу на військовій службі меншу від розмірів, встановлених пунктом «а» ст. 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» [4] встановлюються такі соціальні гарантії:

Право на безоплатне одержання в особисту власність житлового приміщення, яке вони займають у будинках держаного житлового фонду.

Визнання Ветеранами військової служби тих:

1) які бездоганно прослужили на військовій службі 25 і більше років у календарному або 30 та більше років у пільговому обчисленні (з яких не менше 20 років становить вислуга у календарному обчисленні) і звільнені в запас або у відставку відповідно до законодавства України або колишнього Союзу РСР чи держав СНД;

2) інваліди I та II групи, інвалідність яких настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних з виконанням обов'язків військової служби чи при виконанні службових обов'язків по охороні громадського порядку, боротьбі із злочинністю та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

3) інваліди I та II групи, інвалідність яких настала внаслідок захворювання, одержаного в період проходження військової служби і служби в органах внутрішніх справ, податковій міліції, державній пожежній охороні, Державній кримінально-виконавчій службі України, органах і підрозділах цивільного захисту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, і які мають вислугу військової служби і служби в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній кримінально-виконавчій службі України, органах і підрозділах цивільного захисту, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України 20 років і більше;

4) військові пенсіонери, нагороджені медаллю «Ветеран Збройних Сил СРСР» за законодавством колишнього Союзу РСР;

5) які бездоганно прослужили на військовій службі 20 і більше років у календарному або 25 та більше років у пільговому обчисленні і звільнені з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України.

Особам, які звільнені з військової служби і мають вислугу на військовій службі 25 і більше років у календарному обчисленні надаються наступні соціальні гарантії:

Право на безоплатне одержання в особисту власність житлового приміщення, яке вони займають у будинках держаного житлового фонду.

Право на пенсійне забезпечення за вислугу років відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб» [4].

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ та деяких інших осіб та їх соціаль-

ний захист» [7] визнаються ветеранами військової служби. Їм надаються пільги, встановлені ст. 6 зазначеного Закону.

Крім згаданих вище, звільнені військовослужбовці, які є ветеранами війни (інвалідами війни, учасниками бойових дій та учасниками війни) чи учасниками ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС або які виконували обов'язки у складі Миротворчих сил ООН, користуються соціальними гарантіями і пільгами, встановленими для них спеціальними законами України (Закони України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» [6], «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [8] та інші). При цьому, у разі, коли право на одну і ту саму пільгу передбачено різними нормативно-правовими актами, ця пільга надається по одному із них за вибором особи, яка має право на таку пільгу.

Наприкінці хочеться підкреслити, що глибоке розуміння свого правового статусу, знання наданих прав і свобод, покладених обов'язків та усвідомлення відповідальності дозволяють належним чином забезпечити соціально-комфортні умови життя, досягти вірного ціле визначення, спланувати конкретні та послідовні кроки у майбутнє.

Цей висновок вкотре підтверджується діями Уряду України, яким з 1 квітня 2013 р. відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 22.09.10 № 889 (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.13 № 161) «Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Державної служби надзвичайних ситуацій» [15] поетапно на 20 % (з 01.04.13, з 01.09.13, з 01.01.14, з 01.04.14 та з 01.07 14) на 100 % збільшується грошове забезпечення. В той же час зазначене підвищення рівня грошового забезпечення військовослужбовців вкотре ніяким чином не позначиться на рівень пенсійного забезпечення осіб, звільнених з військової служби. Логічно, що всі військові пенсіонери чекали на проведення перерахунків призначених пенсій. На жаль, цього не відбулося.

Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [5] до складу грошового забезпечення входять: посадовий оклад, оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення (підвищення посадового окладу, надбавки, доплати, винагороди, які мають постійний характер, премія); одноразові додаткові види грошового забезпечення.

Частина 3 ст. 63 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» [4] передбачає, що «призначені військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, та членами їх сімей пенсії перераховуються з підвищенням грошового забезпечення відповідних категорій військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом».

Постановою Кабінету Міністрів України від 02.11.06 № 1522 «Про передачу органам Пенсійного фонду України функції з призначенням і виплати

пенсії деяким категоріям громадян» затверджено Порядок передачі органам пенсійного фонду України функції з призначення і виплат пенсії деяким категоріям громадян (у тому числі і військовим пенсіонерам).

Пунктом 3 цієї постанови було визначено у термін до 01.01.07 Міністерству оборони України та іншим органам що здійснюють призначення пенсії відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» [4], забезпечити проведення інвентаризації пенсійних справ, виплатних та інших документів і передати їх органам Пенсійного фонду України.

Відповідно до п. 12 Положення про Пенсійний фонд України, затвердженого Указом Президента України від 01.03.01. № 121 правління Пенсійного фонду прийняло Постанову від 30.01.07 № 3-1 «Про затвердження Порядку подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб».

Відповідно до п. 23 вищезазначеного Порядку «про виникнення підстав для проведення перерахунку пенсій згідно зі ст. 63 Закону (2262-12) [4] міністерства та інші органи зобов'язані у п'ятиденний строк після прийняття відповідного нормативно-правового акта на підставі якого змінюється хоча би один з видів грошового забезпечення для відповідних категорій осіб, або у зв'язку із введенням для зазначених категорій військовослужбовців нових щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавок, доплат, підвищень) та премій у розмірах встановлених законодавством, повідомити про це орган, що призначає пенсії».

Необхідно зазначити, що реалізація визначених соціальних гарантій особам, звільненим з військової служби покладається на органи соціального захисту. Отже, вирішувати всі свої проблемні питання вони мають саме в цих установах. Військовослужбовці, які не мають права на пенсію, отримують соціальні послуги в органах соціального забезпечення — регіональних підрозділах Міністерства праці та соціальної політики. Фінансування визначених законодавством соціальних гарантій здійснюється за рахунок Державного та місцевих бюджетів у межах призначених коштів.

При цьому необхідно мати на увазі, що консультації, можливу правову допомогу та інформацію військовим пенсіонерам завжди в готовності надати відповідні органи військового управління та військового командування.

Автор статті запрошує дописувачів проаналізувати чинні на даний час правові норми, які дають підставу прийти до висновку, що в черговий раз відповідні органи державної влади діють непослідовно, продовжуючи ту політику, яку ми спостерігали в питаннях пенсійного забезпечення військовослужбовців в попередні роки.

Реалізація Постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.13 № 161 наряду з безсумнівним і давно очікуваним посиленням соціального захисту військовослужбовців Збройних Сил України призведе до поетапного зниження фактичного розміру пенсійного забезпечення осіб звільнених з військової служби у порівняні з фактично отримуваним місячним грошовим забезпеченням.

Так військовослужбовець при виході на пенсію за наявності вислуги понад 30 років (у т. ч. у пільговому обчисленні) за станом на 01.01.13 має право на пенсію у розмірі 80 % від грошового забезпечення. Цей відсоток буде фактично поетапно зменшуватися до 40 %, а саме:

— з 01.04.13 — до 67%;
— з 01.09.13 — до 57%;
— з 01.01.14 — до 50%;
— з 01.04.14 — до 44%;
— з 01.07.14 — до 40%.

Зазначена ситуація призведе до перегляду офіцерами, які мають вислугу понад 30 років намірів звільнитися на пенсію до більш пізніх термінів (можливо до граничного віку) та, як наслідок, суттєво утруднить кар'єрне зростання офіцерів молодшого віку.

Висновок. Проблема удосконалення нормативно-правової бази пенсійного забезпечення військовослужбовців набула загальнодержавного значення та потребує приведення до вимог сьогодення у зв'язку з запровадженням новітніх реформ у різних сферах життєдіяльності в умовах посилення ринково-економічних відносин. За 21 рік незалежності прийнято значна кількість законів та підзаконних актів щодо регулювання пенсійного забезпечення.

Таким чином, процеси реформування оборонної сфери, необхідність реального пенсійного забезпечення військовослужбовців вимагають удосконалення та прийняття законодавчих та інших нормативно-правових актів, які відповідають реальному стану суспільних відносин та економічним можливостям держави, створюють реальні і дієві правової механізми реалізації пенсійного забезпечення військовослужбовців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України прийнята Верховною Радою України на п'ятій сесії 28 червня 1996 року.

2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права // Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 19 грудня 1966 р. //Права людини, міжнародні договори України, декларації документи. — К., 1992. — С. 25-31.

3. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 5 листопада 1991 // ВВР. — 1992. — № 3.

4. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб: Закон України від 9 квітня 1992 р. № 2262.

5. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20 грудня 1991 // ВВР. 1992 р. № 15.

6. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 листопада 1993 // ВВР. 1993 р. № 45.

7. Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист: Закон України від 24 березня 1998 р.

8. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28 грудня 1992 р. // ВВР. 1991 р. № 16.

9. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 18 червня 1999 р.

10. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 року.

11. Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їх сімей: Закон України від 15 червня 2004 року № 1763-IV.

12. Статут внутрішньої служби Збройних Сил України, затверджений Законом України від 24 березня 1999 року № 548-XIV.

13. Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України: Указ Президента України від 10 грудня 2008 р. № 1153.

14. Про порядок обчислення вислуги років, призначення пенсій та грошової допомоги військовослужбовцям: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393.

15. Питання грошового забезпечення окремих категорій військовослужбовців Збройних Сил, Державної прикордонної служби, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту Державної служби надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України 22.09.10 № 889 (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.13 № 161).

16. Про передачу органам Пенсійного фонду України функції з призначенням і виплати пенсії деяким категоріям громадян: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.06 № 1522.

Прокопчук І.Т. Правове регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців

У статті проаналізовані чинні нормативно-правові акти, які забезпечують правове регулювання пенсійного забезпечення військовослужбовців (пенсія за вислугу років) в Україні, а також проблеми належного функціонування і виконання передбачених правових норм цих законодавчих актів. Пропонуються можливі шляхи щодо їх покращення.

Ключові слова: *пенсія, вислуга років, пенсія за вислугу років, пенсійне забезпечення, нормативно-правові акти, Конституція України, Закон України.*

Прокопчук И.Т. Правовое регулирование пенсионного обеспечения военнослужащих

В статье анализируются действующие нормативно-правовые акты, которые обеспечивают правовое регулирование пенсионного обеспечения военнослужащих (пенсия за выслугу лет) в Украине, а также проблемы надлежащего функционирования и выполнения всех предусмотренных правовых норм этих законодательных актов. Предлагаются возможные пути относительно их улучшения.

Ключевые слова: *пенсия, выслуга лет, пенсия за выслугу лет, пенсионное обеспечение, нормативно-правовые акты, Конституция Украины, законы Украины.*

Prokopchyk I. Legal regulation of pension provision of military servicemen

The article analyses the current normative legal acts ensuring the legal regulation of pension provision of military servicemen (retirement allowance for a time-in service) in

Ukraine and the problems of the proper functioning and implementation of all the set legal norms of the above legislative acts possible ways for improvement are offered.

Key words: *pension, time-in-service, retirement allowance for a time-in-service, pension, normative legal acts, Constitution of Ukraine, Law of Ukraine.*

Стаття надійшла до редакції 14.04.2013.